

Memo werkgroep gebouwen

Opdracht - doelstelling en route besluitvorming; 13-06-2023

In het vastgestelde beleidsplan is bepaald dat er een bezinning dient plaats te vinden op kerkgebouwen. Tevens is aangegeven dat er medio 2023 zicht moet zijn op een structureel sluitende begroting in 2025. Daarnaast is er een afname zichtbaar in de cijfers van het aantal kerkbezoekers. Deze drie punten zijn de aanleiding geweest en vormen het kader voor de werkgroep gebouwen.

Doel van de werkgroep is te zoeken naar een structurele jaarlijkse verbetering van de exploitatie (saldo inkomsten/ kosten) van de (kerk)gebouwen van 250.000 euro, prijspeil heden. Als deze verbetering wordt gerealiseerd wordt het tekort op de Meerjarenbegroting (100.000 – 200.000 euro) weggewerkt en ontstaat er ruimte om invulling te geven aan bijvoorbeeld het missionaire werk, het jongeren- en ouderenpastoraat (150.000 euro). Overigens is het zo dat er sprake is van communicerende vaten, elke verbetering van de exploitatie van de (kerk)gebouwen levert ruimte op om te investeren in het pastoraat. Ook in tijden van een begrotingsoverschot is het goed om kritisch te beschouwen hoe om te gaan met de beschikbare middelen, je kunt het geld maar één keer uitgeven. Waarbij wij het adagium opgaat dat de gemeente niet wordt gemaakt door de stenen maar door de mensen.

Als we de beschikbare zitplaatsen van onze kerkgebouwen bij elkaar optellen komen we op een aantal van 4.600. Als we uitgaan van de situatie dat er in elk kerkgebouw tweemaal dienst wordt gehouden is de totale capaciteit 9.200 zitplaatsen per zondag. Dit aantal kan eventueel nog worden verhoogd indien er meer dan twee diensten per zondag worden gehouden. Al jaren worden er tellingen gedaan van het aantal mensen dat per dienst aanwezig zijn. Uit deze cijfers blijkt dat er momenteel gemiddeld ongeveer 3.800 mensen per zondag fysiek een dienst bijwonen, grofweg 2.700 in de ochtenddiensten en 1.100 in de avonddiensten. Dit betekent een bezetting respectievelijk van 71% en 29%, waarbij de tendens neerwaarts is. Bij enkele speciale diensten is het aantal kerkgangers hoger. Dit houdt in dat er een flinke 'overcapaciteit' aanwezig is in de kerkgebouwen die wel in stand moeten worden gehouden en dus per bezoeker steeds meer geld kost.

Als gekeken wordt naar de demografische ontwikkelingen binnen onze gemeente dan zien we dat er sprake is van een krimp in aantal leden. Daarnaast zien we dat een relatief kleine groep (circa 2.500) actieve leden verantwoordelijk is voor 83% van de opbrengsten van de Aktie Kerkbalans, dit zijn belijdende leden. Naar verwachting daalt deze groep met 10% de komende 10 jaar. Als we deze ontwikkelingen met elkaar combineren is de verwachting dat binnen 5 tot 10 jaar de relatieve opbrengsten zullen dalen, waardoor de (meerjaren)begroting verder onder druk zal komen te staan. Dit is een trend die landelijk al jaren zichtbaar is, maar nu ook onze Hervormde Gemeente Katwijk raakt.

Vanuit pastoraal oogpunt kan er onderscheid worden gemaakt in preekplekken en ontmoetingsplekken. Preekplekken zijn plaatsen waar de (zondagse) erediensten worden gehouden, ontmoetingsplekken zijn plaatsen waar het doordeweekse activiteiten plaatsvinden. Deze kunnen, maar hoeven niet samen te vallen met elkaar. Door te kijken naar de functie van een gebouw en dit te koppelen aan de behoefte van een bepaald deel van Katwijk kunnen we vraag en aanbod doelmatiger afstemmen op elkaar. Hierbij kan er ook worden gekeken naar een evenwichtige reisafstand vanuit pastorale eenheden.

De werkgroep ziet kort samengevat de volgende opdracht voor zich weggelegd:

- Zoek naar een verbetering van de exploitatie van (kerk)gebouwen van 250.000 euro
- rekening houden met de huidige en toekomstig verwachte bezetting
- rekening houden met de demografische ontwikkelingen
- onderscheid maken naar preek- en ontmoetingsplekken
- rekening houden met reisafstanden

Voorstel route besluitvorming

1. Moderamen AK en DB CvK informeren over opdracht, proces, tijdslijnen en communicatie met betrokkenen.
2. Onderdeel daarvan is het gesprek met gemeenteleden. Voorstel: zij geven input in vroeg stadium. Nog voor uitwerking. Doel ophalen ideeën, peilen draagvlak. Vorm: stellingen? Op basis van de perspectieven zoals genoemd in PKN notitie?
3. Commissie stelt visie 1.0 op.
4. Presentatie en behandeling visie 1.0 in AK.
5. Visie 1.0 naar kerkenraden. Reacties ophalen.
6. Commissie stelt visie 2.0 op na bespreking in AK en wijkkerkenraden.
7. Presenteren visie 2.0 aan gemeenteleden. Geven mening.
8. Commissie stelt visie 3.0 op n.a.v. gemeenteavond.
9. Voorgenomen besluit op visie 3.0 in AK.
10. Definitieve besluitvorming CvK.